

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
Administration of the Student Care and Support System of School in Nakhonchisri
District under Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 2

ฉานพงษ์ สมสวย

Chanupong Somsuai

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6733100099@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยข้าราชการครูในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 358 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการครูในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 186 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครชีและมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, อำเภอนครชัยศรี, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study administration of the student care and support system of school in Nakhonchaisri District under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; and 2) to compare administration of the student care and support system of school in Nakhonchaisri District under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, classified by age, educational level and working experience. This research was a survey research. The population consisted of 358 teachers in Nakhonchaisri District under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 186 teachers in Nakhonchaisri District. The sample size was determined

by Krejcie & Morgan Table and obtained by proportional stratified random sampling technique. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing by Independent t-test.

Major Findings: 1) administration of the student care and support system of school in Nakhonchaisri District under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 in the overall was at high level; and 2) comparison administration of the student care and support system of school in Nakhonchaisri District under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, classified by age, educational level and working experience found that: when classified by educational level in the overall was different at .05 statistical significance but when classified by age level and working experience in the overall were not different.

Keywords: Student Support System, Nakhonchaisri District, Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 2

บทนำ

เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่คาดหวัง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนคือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5. การส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึงโดยมีผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างต่อเนื่องโดยมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนทุกระดับให้มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและการบันทึกผลการคัดกรองที่ยังขาดความต่อเนื่อง ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่เป็นปัจจุบันและไม่สามารถใช้ประกอบการวางแผนช่วยเหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมชาย, 2560: 112)

ระบบการติดตามและการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนยังไม่ครอบคลุมและไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริบทของอำเภอ นครชัยศรีที่มีความหลากหลายทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมยังทำให้ปัญหาของนักเรียนแตกต่างกันไป เช่น นักเรียนจากครอบครัวฐานะยากจนขาดโอกาสทางการเรียน ขณะที่บางส่วนมีปัญหาด้านพฤติกรรมหรือการปรับตัวทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธัญญา, 2567: 102) ที่ชี้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและครอบครัวมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอนครชัยศรี ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การจัดการข้อมูล ความพร้อมของครูผู้รับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และการติดตามประเมินผล ซึ่งล้วนเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

จากหลักการเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อได้นำไปประกอบการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของ

สถานศึกษา สังคม ชุมชน มีประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาคน การพัฒนาสังคม และการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 33 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 358 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู ในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2568 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie&Morgan 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการครู ในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 186 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified RandomSampling) โดยใช้ประชากรในแต่ละโรงเรียนเป็นฐานในการคิดสัดส่วน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้แนวคิดของคู่มือและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ซึ่งมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของข้าราชการครู ในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้แนวคิดของคู่มือและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ศึกษาค้นคว้าตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม ซึ่งได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้าง แบบสอบถาม จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบ เพื่อนำมาจัดทำนิยามเชิงปฏิบัติการ (หรือนิยามศัพท์เฉพาะ) และนำนิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหา และการใช้ภาษาในแบบสอบถาม
- 4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
- 5) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00
- 6) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94
- 7) เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นแล้วจึงทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

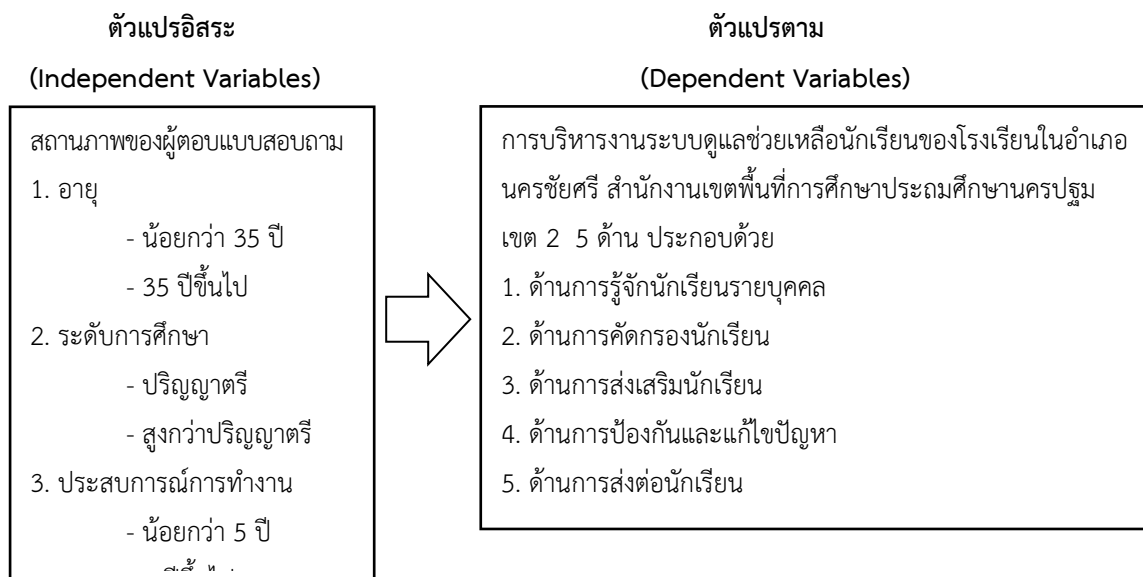
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC 2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์และแอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาช

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติการทดสอบค่าทีแบบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการทำบันทึกผลการเรียนลงในระบบสารสนเทศและสมุดรายงานผลการเรียนของนักเรียน เพื่อรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อรับทราบผลการเรียนและรับทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการสอบถามและบันทึกของข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนครูและผู้ปกครองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มคือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการตรวจความเป็นระเบียบเรียบร้อยและระเบียบวินัยของนักเรียนทุกวัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาอย่างเสมอภาค รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่นักเรียนในช่วงกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ตามความ

เหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนให้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมค่ายคุณธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารจัดการให้มีการใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกกลุ่ม

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารครูและบุคลากรทุกฝ่ายประสานความร่วมมือกันในการส่งต่ออย่างมีระบบในการช่วยเหลือนักเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดการให้มีหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สถานบำบัดฯ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ปัญหาแต่ละด้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการประสานงานกับครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนในการช่วยเหลือนักเรียนให้ทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินการเพื่อการเตรียมการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ

2. เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามอายุ ที่มีอายุต่างกันระหว่าง 1) น้อยกว่า 35 ปี 2) 35 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันระหว่าง 1) ปริญญาตรี 2) สูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมนักเรียนที่มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันระหว่าง 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่สำคัญและสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของข้าราชการครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในอำเภอนครชัยศรี มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและดำเนินงานได้ตามขั้นตอนครบทุกด้าน เนื่องจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติ รวมถึงวิธีการและเครื่องมือในการดำเนินงานที่ชัดเจน สถานศึกษามีการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือและวิธีที่หลากหลายทำให้ได้ข้อมูลรอบด้านใช้ในการจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้มีการประชุมจัดทำขึ้นและกำหนดใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยการมีส่วนร่วมของคณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เอาใจใส่ผู้เรียนทุกกลุ่มไม่ปล่อยปละละเลย โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาต้องดูแลอย่างใกล้ชิดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียน ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ช่วยเหลือนักเรียน

ที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในกรณีที่ต้องมีการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ กรดา มลิลลา (2564) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564) ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพัชร์ ทะไร และศศิฤทธิ ศีลาฉาย (2564) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เปรียบเทียบจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับศิวา ขุนชำนาญ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลงานวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560) ศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรจัดให้มีการสอบถามและบันทึกของข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งควรพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศนักเรียนให้มีความครบถ้วนทันสมัย และสามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจนักเรียนในมิติด้านการเรียน พฤติกรรม ครอบครัว และสุขภาวะได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีการสังเกตและพัฒนาสภาพอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา รวมทั้งควรมีการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือ และเกณฑ์การคัดกรองที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อให้สามารถจำแนกนักเรียนตามระดับความเสี่ยงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีการเชิญผู้ปกครองมาอบรมให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ แก่นักเรียน ในช่วงกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง รวมทั้งควรจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพนักเรียนอย่างหลากหลาย ทั้งด้านการเรียนรู้ คุณธรรม จิตสาธารณะ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและพัฒนาศักยภาพรายบุคคลอย่างเต็มที่

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรจัดให้มีการใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกกลุ่ม รวมทั้งควรส่งเสริมระบบการเฝ้าระวังปัญหาเชิงรุกในโรงเรียน เช่น ปัญหาพฤติกรรม ความด้อยโอกาส ความยากจน ครอบครัว หรือการเรียน

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรมีการประสานงานกับครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนในการช่วยเหลือ นักเรียนให้ทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินการเพื่อการเตรียมการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรมีความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล ศูนย์ให้คำปรึกษา หน่วยงานด้านสวัสดิการเด็ก และชุมชน เพื่อให้การส่งต่อนักเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีระบบการสื่อสารที่ชัดเจน และมีการติดตามผลหลังการส่งต่ออย่างเป็น รูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังโรงเรียนในอำเภออื่น หรือในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่ต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความแม่นยำและความเที่ยงตรงของข้อสรุปเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น

2. ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนบริบท กระบวนการทำงานจริง และปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับปฏิบัติ ซึ่งการวัดเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถอธิบายได้ครบถ้วน

3. ควรพัฒนาเครื่องมือที่มีความละเอียดเชิงพฤติกรรมมากขึ้น เช่น แบบประเมินสมรรถนะของงาน ระบบติดตาม ผลรายบุคคล หรือแบบสอบถามเชิงประเมินผลลัพธ์ เพื่อให้การวัดมีความครอบคลุมและสะท้อนการปฏิบัติงานจริง

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนา*

คุณภาพชีวิตแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

จรูณี แก้วเอี้ยง. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติ*

สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ชลบุรี: มนตรี.

ภิญโญ สาร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วิรัช สอนวงศ์วาน. (2554). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). *แนวคิดทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8).

กรตา มลิลลา. (2564). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*

สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม.

วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ศิวา ขุนชำนาญ. (2563). *การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1*. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ริรัตน์ เกตุประทุม. (2560). *การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบางทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์ ศษ.ม.,มหาวิทยาลัยบูรพา.